

Adenomatoza świń

Kluczowe kwestie dotyczące opłacalności produkcji

MSD

Animal Health

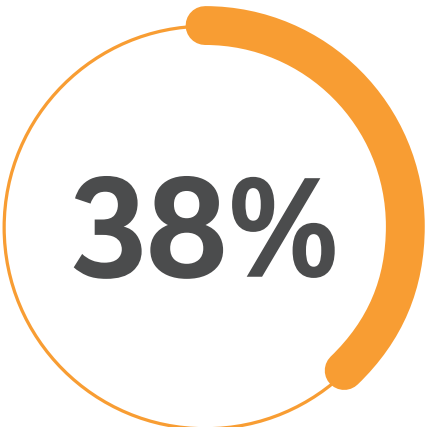
Wszyscy wiemy, jak trudno być dziś hodowcą trzody chlewnej.

Każdy z nas zapewne wie, co ma wpływ na funkcjonowanie gospodarstwa — od kontroli procesów i standardów zdrowotnych po dobrostan zwierząt i zrównoważony rozwój. A to nie wszystko, ponieważ trzeba również mierzyć się z chorobami zakaźnymi, które często pozostają niewykryte, a w tym samym czasie pogarszają przyrosty świń i zwiększają wydatki na paszę, leki i zarządzanie.

Dzieje się tak również w przypadku rozrostowego zapalenia jelit świń (PPE, Porcine Proliferative Enteropathy), znanego również pod nazwą zapalenie jelita biodrowego (ileitis) czy też adenomatoza świń (PIA, Porcine Intestinal Adenomatosis). Choroba ta wywołana jest przez bakterię *Lawsonia intracellularis*, która powoduje stany chorobowe u wielu gatunków ssaków, ale świnie są na nią szczególnie narażone. *Lawsonia intracellularis* jest obecna na każdej europejskiej fermie, niezależnie od systemu produkcji i występuje również w gospodarstwach o najwyższych standardach zdrowotnych.

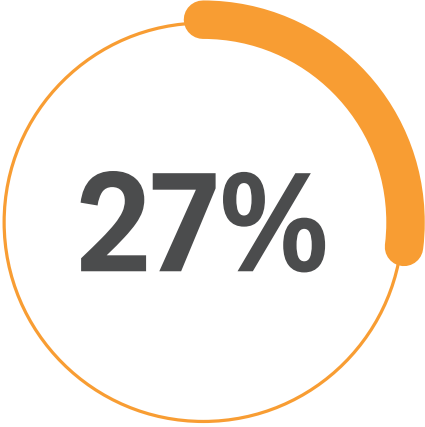
Wystąpienie adenomatozy u świń wpływa na wynik ekonomiczny gospodarstwa — w konsekwencji pogarsza jego wynik finansowy.

U chorych świń bakterie atakują jelito cienkie i tam namnażają się, powodując zmiany patologiczne prowadzące do zaburzeń wchłaniania składników odżywczych. Powoduje to spowolnienie przyrostów przy takim samym pobraniu paszy, co w konsekwencji prowadzi do wzrostu kosztów uzyskania kilograma mięsa. Choroba może również powodować wzrost liczby brakowanych zwierząt, a w niektórych przypadkach prowadzić do wysokiej śmiertelności.

38%

średni przyrost dzienny (ADG)
jest radykalnie obniżony

27%

współczynnik wykorzystania paszy
(FCR) wzrasta

Zróznicowana waga ubojowa tuczników utrudnia ich sprzedaż w jednej grupie wagowej. Cięższe świnie mogą być sprzedawane wcześniej, natomiast największym problemem są te zwierzęta, które nie osiągnęły odpowiedniej wagi. W ich przypadku można wydłużyć tucz (co przekłada się oczywiście

na większe zużycie paszy), jeśli jest wystarczająco dużo miejsca w obiekcie. Gdy przestrzeń na fermie jest ograniczona, a tak zazwyczaj bywa, lżejsze świnie są sprzedawane po niższej cenie, co wiąże się ze stratą finansową, na którą hodowcy trzody chlewnej nie mogą sobie pozwolić.

Wpływ ekonomiczny na gospodarstwo i hodowlę jest znacznie poważniejszy, niż się przypuszcza.

Zwykle mówi się o adenomatozie, używając porównania do niewidzialnego wroga, ponieważ nie jest to choroba łatwa do wykrycia.

Najłatwiejszym objawem do zaobserwowania jest biegunka. Niestety w przewlekłych i podklinicznych postaciach choroby biegunka nie występuje, co utrudnia rozpoznanie zagrożenia w odpowiednim czasie. W rzeczywistości najczęstsza postać adenomatozy to właśnie forma podkliniczna, co oznacza, że charakterystyczne

objawy kliniczne nie występują, co prowadzi do znaczącego spadku produktywności zwierząt bez uchwytnej, czyli zauważalnej przyczyny. Ostra postać adenomatozy pojawia się zwykle pod koniec tuczu (u tuczników), ale ostatnio obserwowana jest także na wcześniejszych etapach produkcji. Może to częściowo wynikać z zaprzestania profilaktycznego stosowania antybiotyków, które ograniczały proliferację bakterii we wczesnej fazie odchowu. Ta zmiana w patogenезie adenomatozy sprawia, że choroba jest jeszcze trudniejsza do zdiagnozowania.

Jak więc możemy walczyć z tak nieuchwytną chorobą?

Do tej pory farmakoterapia adenomatozy polegała na podawaniu leków w wodzie do picia lub paszy, ale ta forma leczenia nie gwarantuje równomiernego pobrania leku przez każde zwierzę ani nie zapewnia pełnej skuteczności terapii i niezawodnej kontroli choroby. Co więcej, presja społeczna i rosnące zapotrzebowanie na mięso, przy którego produkcji nie używano antybiotyków, dotąd zauważalne zwłaszcza w Europie, w ostatnich latach rozszerzyły się na cały świat, przez co stosowanie antybiotyków u zwierząt hodowlanych jest obecnie ograniczone, również w Azji i obu Amerykach. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące stosowania antybiotyków w hodowli zwierząt gospodarskich są coraz bardziej restrykcyjne, a ograniczenia stają się coraz surowsze. Decyzje podejmowane przez hodowców już teraz opierają się nie tylko na skuteczności czy koszcie leczenia, ale także na potrzebie zmniejszenia ilości stosowanych antybiotyków. Skuteczna walka z adenomatozą to nie tylko leczenie, ale również, a może przede wszystkim odpowiednia profilaktyka, która obejmuje takie działania jak depopulacja stada, częste czyszczenie i dezynfekcja oraz wdrożenia programów szczepień. Aby uzyskać szerszą, bardziej skuteczną i długoterminową kontrolę, warto skonsultować się z lekarzem weterynarii, który pomoże uniknąć przyszłych czy też ponownych zakażeń.

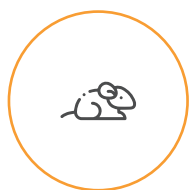
Kluczowe zasady profilaktyki adenomatozy, ograniczające rozprzestrzenianie się choroby w gospodarstwie obejmują:

Monitorowanie występowania biegunek, % śmiertelności, śledzenie wskaźników produkcyjnych (ADG i FCR), kontrolowanie wyrównania grup produkcyjnych.

Kontrola skuteczności mycia i dezynfekcji, a w razie potrzeby zwiększenie ich częstotliwości.

Kontrola obecności gryzoni.

Przerwa w produkcji po wykryciu adenomatozy.

Konsultacje z lekarzem weterynarii na temat możliwości **ochrony loszek.**

Konsultacje z lekarzem weterynarii na temat **ochrony prosiąt.**

Skuteczna kontrola adenomatozy wymaga wiedzy o sposobach transmisji tej choroby.

Świnie zakażają się przez kontakt z odchodami lub zanieczyszczonymi przedmiotami, np. narzędziami, nie tylko w okresie siewstwa bakterii, ale przez znacznie dłuższy okres, ponieważ *Lawsonia intracellularis* przeżywa w środowisku przez co najmniej dwa tygodnie po wydaleniu bakterii z organizmu zwierzęcia. Ponadto gryzonie (szczury i myszy) mogą być nosicielami *Lawsonia intracellularis*, co sprawia, że trzeba regularnie przeprowadzać zabiegi deratyzacyjne.

Podsumowując, należy pamiętać, że adenomatoza świń występuje praktycznie w każdym gospodarstwie, niezależnie od jego statusu sanitarnego i najczęściej bez objawów klinicznych, czyli w postaci podklinicznej. Choroba ta wywiera bardzo duży wpływ na rentowność produkcji.

Nie ma magicznego rozwiązania odpowiedniego dla całej populacji świń. Najlepszą strategię zwalczania i kontroli adenomatozy świń należy więc dobrać indywidualnie dla każdego gospodarstwa.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej...

Odwiedź naszą stronę i pobierz bezpłatny przewodnik:
Wszystko co musisz wiedzieć o PPE (ileitis).

